

ОДРЖАНА РАБОТНА СРЕДБА СО ЧЛЕНОВИТЕ НА СОНК ВО ГРАДИНКИТЕ ОД БИТОЛА

ВРАБОТЕНИТЕ ВО ГРАДИНКИТЕ БАРААТ ИТНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПЛАТИТЕ И ПОДОБРУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ ЗА РАБОТА

Во текот на изминатата недела, поточно на 25.04.2018 година, по иницијатива на членството на СОНК од детските градинки “Естреја Овадија-Мара” и “Мајски цвет” од Битола, раководството на СОНК, Претседателот Јаким Неделков, Генералниот секретар на Советот на СОНК, Весна Неделковска и Претседателот на Регионалниот одбор на СОНК-Битола, Илија Белџигеровски, присуствуваа на работна средба со поголем број на членови на СОНК од овие две синдикални организации.

На работната средба, членството на СОНК, застапено од сите работни места во оваа дејност, изрази огромно незадоволство од произлезените проблеми со кои што се соочуваат во текот на нивното работење. Од дискусиите произлегоа повеќе отворени прашања, кои може да се заокружат и третираат од два аспекта и тоа: социјалниот статус и условите за работа на вработените во градинките.

Од аспект на социјалниот статус, произнесеното незадоволство е по однос на висината на платите во оваа дејност, нецелосната примена на утврдените коефициенти според Колективниот договор, кој патем да споменеме е потпишан во 2011 година и до ден денес во делот на платите нема целосна примена, секако и дополнително примената на минималната плата врз основа на Законот за минимална плата, што предизвика изедначување на платите на повеќе работни места, без разлика на пропишаните коефициенти на сложеност на работното место и приближување на висината на платите со носителите на дејноста.

По однос на условите за работа, искажаното незадоволство се однесуваше на непочитување на Законот за заштита на децата во делот на утврдените нормативи за број на деца во групите, каде што во овој момент бројот на децата двојно се зголемени, а некаде и тројно, со што се создава и непочитување на пропишаните услови за работа согласно Правилникот за нормативите и стандардите во детските градинки. Исто така, со воведување на електронско водење на администрација, членството на СОНК во овој поглед се соочува со немање на доволен број на средства (компјутер, лап-топ и слично), за вакво водење на е-дневникот. Во оваа насока, мора да се спомене дека бројот на вработени не соодејствува или нема доволен број за опслужување на вака зголемениот број на деца во групите.

На крајот од работната средба, заеднички заклучок од страна на членовите на СОНК беше дека раководството на СОНК, во рамките на својте надлежности, итно да побара од своите социјални партнери (директор на установа, градоначалник или министер) решавање на овие посочени проблеми и надминување на ваквите состојби во градинките. Доколку надлежните во детската заштита немаат слух за решавање на овие горчливи прашања, членовите на СОНК побараа од Советот на СОНК да донесат

одлука за превземање на порадикални мерки.

ЧЕСТИТ 1ВИ МАЈ, ДЕНОТ НА СИТЕ РАБОТНИЦИ

ПРЕДЛОЖЕНИОТ ЗАКОН ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ НА РАСПРАВА ПРЕД ЧЛЕНОВИТЕ НА СОНК

Регионалните одбори на СОНК – Кисела Вода и Чаир расправаа по предлог Законот за основно образование, доставен во јавноста од страна на Министерството за образование и наука. Во анализата на текстот од нацрт законот беа воочени низа забелешки, но од аспект на интересите на нашата организација, заштита и унапредување на правата на вработените во основното образование, ќе истакнеме само дел од поважните забелешки за кои сме убедени, заради тежината на аргументите, ќе бидат прифатени во конечниот текст.

Предничеа дискусиите на членовите на СОНК кои изразуваа незадоволство околу предлог на членови од Законот, кои за одредени прекршоци предвидуваат парична казна, особено за планирањето и реализирањето на додатната и дополнителната настава, како и по сите основи од глава XVI – Прекршочни одредби. Ставот на присутните беше јасен да се избришат паричните казни за наставниците по сите основи. Исто така, коментиран беше и членот кој регулира награда на вработените

во најдоброто училиште со зголемување на платата од 30% во следните 12 месеци, член кој што е доста нејасен, дали се однесува на најдобро училиште на општинско или национално ниво, како и констатацијата дека вработените се доведуваат во нерамноправна положба, бидејќи не работат во исти услови, во иста средина, со еднаков потенцијал на квалитет на ученици и т.н.

Големо внимание предизвика членот на Законот, со кој што се организира наставата во текот на учебната година, при што во случај на штрајк директорот на основното училиште, по претходна согласност од градоначалникот, а за државните основни училишта од министерот, должен да го обезбеди остварувањето на воспитно-образовната работа со замена на вработените кои штрајкуваат, за време додека трае штрајкот. Овој член е апсолутно неприфатлив за СОНК, за кој што во изминатиот период многу пати реагиравме и упативме остри реакции за текст на член од Закон, кој што е спротивен на принципите на синдикалното здружување и дејствување, Законот за работни односи и Уставот на Република Македонија, како и на меѓународните Конвенции, кои ги третираат правата на работниците здружени во синдикати. Впрочем и Меѓународната организација на трудот (МОТ) остро реагираше на ваквиот текст на Законот и побара итно бришење на оваа одредба.

Намалувањето на фондот на часови од прво до деветто одделение, исто така предизвика силен интерес и дискусија помеѓу членовите на СОНК. Намалувањето на наставни часови во одделенска настава е прифатлив предлог, но во предметна настава постои оправдан страв кај наставниците за предизвикување на делумен технолошки вишок, иако има предвидени додатни ангажмани (за кои се сомневаме дека се компетентни), за наставниците на кои би им се намалил фондот на часови. СОНК бара одредба во Законот, со која што цврсто ќе се гарантира сигурноста на работните места на сите вработени во основното образование и секоја реформа во образованието што ќе биде во спротивност на интересите на вработените, особено

во делот на социјалниот статус и сигурност и смета дека без консултација со репрезентативниот синдикат, ќе биде однапред осудена на неуспех.

Предлогот за намалување на број на ученици во паралелките е една од конгресните резолуции на СОНК, за кое што се залагаме подолго време. Новиот предлог на МОН за намалување на паралелките од 20 до 30 ученици би требало да се преиспита, од причина што сметаме дека постои простор за поголемо намалување на горната граница на ученици, што е особено важно за подигнување на квалитетот на воспитно – образовниот процес. Свесни сме дека би имало и финансиски импликации и оптеретување на Буџетот во делот на плати, за евентуални дополнителни вработувања, но во споредба со подобрување на крајниот резултат – поквалитетни стекнати знаења и вештини на учениците, тоа би било споредно во однос на примарната цел. Дадени беа и други забелешки и предлози во делот на нормирање на работата на наставниците, организирање и реализација на слободни ученички активности, ученички натпревари, водење на педагошка евиденција и администрација, оценување на учениците (описно), професионално усовршување и кариерен развој на наставниците, како и избор на директор во

училиштето, деполитизација и департизација на образовните установи и т.н

ОДРЖАНА 11-та РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОВЕТОТ НА СОНК

СОНК ПРОДОЛЖУВА ДА РАБОТИ ТРАНСПАРЕНТНО И ОТЧЕТНО ПРЕД СВОИТЕ ЧЛЕНОВИ

Советот на самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК на 31.03.2018 и 01.04.2018 година ја одржа својата 11-та редовна седница, на која што се разгледуваше и усвојуваше финансиското работење на сметката на Советот на СОНК, информација околу финансиското работење на Синдикалниот фонд како и за некои актуелни состојби за дејностите кои што ги покрива СОНК.

Извештај за финансиското работење на Советот на СОНК поднесе членот на Надзорниот одбор на Советот на СОНК, Чедомир Спасовски, кој што ги презентираше податоците од приходите и расходите од финансиското работење на Советот за 2017 година, при што констатира дека приходите по основ на уплатена членарина се стабилни и се во висина од претходните години, што индиректно покажува дека членовите на СОНК редовно уплаќаат членарина и дека членството е во приближно ист број во однос на претходните години. Во однос на расходните ставки презентирани е дека трошењето средства во 2017 година е намалено во однос на 2016 година, средствата се трошеле наменски исклучиво само за синдикални потреби, оправдани со соодветна документација. Ваквиот извештај на Надзорниот одбор на Советот на СОНК, по расправа и позитивна критика, беше едногласно усвоен од страна на членовите на Советот на СОНК.

Исто така, како информација, беше презентирано и финансиското работење на Синдикалниот фонд на СОНК, кој што работи во добра кондиција, со зголемување на реализација на барања за помошти и кредити согласно Правилникот на Синдикалниот фонд. Овој извештај, исто така, беше едногласно усвоен од Собранието на Синдикалниот фонд по предлог на Надзорниот одбор на Синдикалниот фонд на СОНК, на седници одржани на 29.03.2018 година.

На оваа седница на Советот на СОНК беше расправано и за состојбите во СОНК во однос на социјалниот дијалог и партнерство на сите нивоа, а особено се расправаше за проблемите на дел од вработените во детска заштита, основното и средното образование кои што во последниот период останаа без работа. Советот на СОНК искажа големо незадоволство за ваквите состојби во овие дејности и констатира дека со промена на власта на сите нивоа се направи класична политичка дискриминација каде што на местото на веќе вработени работници се примаат нови, кои што очигледно ги “ исполнуваат безусловно“ сите критериуми.

Во врска со ваквата настаната ситуација, Извештај поднесе и правниот застапник на СОНК кој што даде емпириски извештај со бројот на правни услуги на членовите на СОНК кои се обратиле до него. Исто така, тој ја објасни правната процедура која што треба да се запази во однос на поведување на правни постапки на секој еден кој што ќе има потреба за тоа.

**СОНК реагира во однос на
распределбата на средствата од**

буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура на име за проекти

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК реагира во однос на распределбата на средствата од буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура на име за проекти, на кои конкурираат организации од невладиниот, односно граѓанскиот сектор.

Имено, СОНК реагира на, според нас, нефункционалното трошење државни пари, обезбедени преку Министерството за култура за дел на проекти кои всушност со ништо не ја отсликуваат, презентираат или воздигнуваат културата во Република Македонија, особено не преку финансирање на проекти кои во најмала рака се сомнителни во оправданоста да бидат одобрени преку ова Министерство, како и проекти кои се поднесени од членови на комисији и кои одлучуваат за доделување на средства за туѓи, но и за свои апликации.

Огромно е разочарувањето кај културните работници кои се вработени во установите од културата, а кои реално се едни од најслабо платените работници во Јавниот сектор и очигледно се заборавени од страна на државата. Се чини дека Министерството за култура не е заинтересирано да го потпише и имплементира Колективниот договор за култура, со тоа и да се надмине проблемот со различните плати во оваа дејност, воедно и да се подигне висината на платите на ниво со кое што на културните работници ќе им се врати достоинството на нивната професијата.

За таа цел, СОНК апелира до Министерството за култура итно да продолжат преговорите за потпишување на Колективниот договор,

како и обезбедување на средства за имплементација на истиот. Во спротивно на сите ќе ни биде јасно дека државата нема интерес за подигнување на социјалниот статус и мотивираноста на работниците во една од најзначајните дејности во државата, што е обележје на вековното постоење и културно воздигнување на народите што живеат во Република Македонија.

Директорот на Европската конфедерација на синдикатите за образование (ETUCE) во дводневна посета на СОНК

На покана на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Р.Македонија – СОНК, на 1ви и 2ри март оваа година, во работна посета пристигна Директорот на Европската конфедерација на синдикатите за образование (ETUCE) госпоѓа Сузан Флокен.

СОНК е полноправна редовна членка на ETUCE повеќе од 2 децении, организација во која што членуваат над 11 милиони членови здружени во повеќе од 150 репрезентативни синдикати од над 50 европски држави.

Во своите редовни активности нашиот синдикат континуирано испраќаше информации во оваа многу важна меѓународна организација од областа на синдикатите за образование со што ја информираше за актуелните состојби во однос на социјалниот дијалог и партнерство помеѓу релевантните социјални партнери, односно МОН и СОНК, како и значењето и почитувањето на репрезентативноста на синдикатите во однос на неговата улога во креирање на образовната политика и реформирањето на

образовниот процес во Р.Македонија. Во таа смисла, СОНК укажуваше на незадоволителниот партнерски однос со МОН во рамките на законите и меѓународните конвенции кои ја третираат оваа проблематика.

Во својата посета г-ѓа Флокен оствари работна средба со Министерот за образование и наука, г-ѓа Рената Дескоска со која што разговараа за прашања поврзани со образованието во Р.Македонија како и за улогата на СОНК како репрезентативен социјален партнер во градењето на образовните реформи, законските измени, условите за работа на просветните работници како и социјалниот статус на вработените во образованието. Во своето обраќање, г-ѓа Флокен подвлече дека цврсто стои зад активностите на СОНК и има полна подршка од Европската конфедерација на синдикатите за образование со што му даде големо признание на нашиот синдикат пред надлежните од МОН и исто така истакна дека се ќе стори во рамките на нејзините надлежности да придонесе за подобрување на партнерскиот однос помеѓу двете институции и взаемно почитување од страна на истите.

Во понатамошните активности на високиот синдикален претставник

од ETUCE беа остварени и работни средби со дел од раководството на СОНК, членови на Советот, на кои што подетално се запозна со организациската поставеност на нашиот синдикат, нејзиното функционирање и изворно за проблемите во Регионалните одбори согласно нивните надлежности.

Реакција на СОНК во врска со неисплатените декемвриски плати во неколку општини во Р.Македонија

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија (СОНК) изразува голема загриженост во врска со неможноста на вработените во детските градинки, основите и средните училишта во неколку општини во државата, да го остварат своето законско право, да земат плата за месец декември 2017 година. Имено, заради причини од политички карактер, Советите на општините Чаир, Тетово, Теарце и Гостивар сеуште ја немаат завршено законската процедура за усвојување на општинскиот Буџет за 2018 година, со што се доведуваат до тотална финансиска блокада и се оневозможува повеќе илјади вработени од дејностите што ги покрива СОНК да не можат да земат плата.

СОНК укажува на сериозноста на ваквата ситуација и бара максимална одговорност од сите чинители, креатори на овој проблем, со цел што поитно да се надмине ваквата ситуација и да може да се исплатат платите во најкраток можен рок. Во спротивно, синдикалните организации на СОНК во кои нема исплатено декемвриска плата, изгледно е дека ќе донесат Одлуки

со кои ќе применат и по радикални синдикални мерки во интерес на одбрана на правата загарантирани со Закон и Колективен договор.

СЕ СЛУШНА ГЛАСОТ НА РАБОТНИЦИТЕ ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР

Во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија – КСС, во текот на вчерашниот ден, 17 јануари 2018 година во 5 минути до 12 часот, пред Владата на Република Македонија се оддржа предупредувачкиот Јавен протест.

На масовниот протест зедоа учество членовите од единаесетте грански синдикати од Јавниот сектор на КСС кои јавно го искажаа своето незадоволство и кажаа: ДА за зголемување на платите во Јавниот сектор, согласно процентот на зголемување на минималната плата, Да за исплата на К-15, Да за почитување на колективните договори, Да се почитува гласот на репрезентативните синдикати при носење на законите, Да за пристоен живот, ...но и НЕ за најавеното селективно зголемување на платите во Јавниот сектор, Не за За кршење на законите и колективните договори, НЕ за мобинг на работните места....

Ден пред одржувањето на протестот членовите на Извршниот одбор на КСС беа примени во Владата на Р. Македонија од членови на Владата, каде што разговараа за прашања што беа поставени во Барањата на КСС. Раководството на КСС доби уверување од ресорните министри присутни на средбата, дека за најголемиот дел на отворени прашања не постои реална пречка за надминување на недоразбирањата и дека во наредниот период по пат на социјален дијалог ќе отпочнат преговори и ќе се бараат

решенија по однос на проблемите во дејностите од Јавниот сектор.

Протестот заврши со обраќање пред присутните на Претседателот на КСС, Благоја Ралповски и Претседателот на СОНК, Јаким Неделков.

Јавен протест

Во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија (КСС), раководството на СОНК влегува во завршна фаза на подготовките за најавениот социјален протест, што ќе се одржи на **17 јануари 2018 година во 5 минути до 12 часот**, пред Владата на Република Македонија.

KONFEDERATA E SINDIKATIVË TË LIRA TË MAQEDONISË

PROTESTOJME

**ME DATË 17.01.2018
5 MINUTA PARA ORËS 12
PARA QEVERISË SË MAQEDONISË**

PROTESTË PUBLIKE

**ME DATË 17.01.2018
5 MINUTA PARA ORËS 12
PARA QEVERISË SË R.M.**

VALLË NUK MENDON SE ËSHITË KOHA TË THUASH ?

**IO për thyerjen e ligjit
PO për rrugë solide
PO për punë solide
PO për jetë solide**

Protesta organizohet sepse secili prej nesh meriton:

- PAGË MË TË LARTË PËR JETË ME DINJITET
- PAGË E PËRSHTATUH MBI PAGËN MINIMALE
- PAGESA E R-15 NË SEKTORIN PUBLIK
- PUNË E QËNDRUESHME PA SHTYPTJE DHE MUNGIM NË VENDIN E PUNËS
- SIGURI NË VENDIN E PUNËS
- RESPEKTIMI I LIGJIT QË MIBRON TË DREJTAT E MIA
- PAGESA E SHITESAVE TË RRUGËS SIPAS MODELIT TË SHITESAVE TË DEPUTETËVE
- BENEFICIONE MË TË MËDHA PËRMES MARRËVESHJES KOLEKTIVE
- RESPEKTIMI I MARRËVESHJES KOLEKTIVE NË PËRQIPTHËNI
- TË DËGJOHET ZËRI I SINDIKATIVË REPREZENTATIVE
- TË MOS KETË REFORMA PËR PUNËTORËT, PA SINDIKATAT REPREZENTATIVE

DI në protestë dhe jepë kontributin tënd për realizimin e kërkesave sociale, për pagë më të lartë, për kushte më të mira të punës, për respekt në shoqëri, për vlerë, për familja tënde, për një të ardhme më të mirë
..... për jetë!

Na овој протест активно учество ќе земаат 11 грански синдикати кои се здружени во КСС, кои на 21 Декември 2017 година донесоа Одлука со која јавно ќе го изразат своето

незадоволство за односот на актуелната власт кон репрезентативните синдикати, неможноста преку социјален дијалог да ги остварат своите социјални барања, како и да го искажат својот револт за сè пожестокиот притисок на раководните лица во јавните установи врз синдикалните активисти.

Ги повикуваме сите членови на гранските синдикати здружени во КСС, возрастните членови на нивните семејства, останатите синдикати во Република Македонија, невладини организации, работници кои се солидарни и согласни со нашите барања да излезат на овој јавен протест и да не поддржат.

СОНК ВО ЗАВРШНА ФАЗА ОД ПОДГОТОВКИТЕ ЗА СОЦИЈАЛНИОТ ПРОТЕСТ

Во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија (КСС), раководството на СОНК влегува во завршна фаза на подготовките за најавениот социјален протест, што ќе се одржи на **17 јануари 2018 година во 5 минути до 12 часот**, пред Владата на Република Македонија.

На овој протест активно учество ќе земат 11 грански синдикати кои се здружени во КСС, кои на 21 Декември 2017 година донесоа Одлука со која јавно ќе го изразат своето незадоволство за односот на актуелната власт кон репрезентативните синдикати, неможноста преку социјален дијалог да ги остварат своите социјални барања, како и да го искажат својот револт за сè пожестокиот притисок на раководните лица во јавните установи врз синдикалните активисти. Ваквите состојби во дејностите што ги покриваат

гранските синдикати во КСС, а секако и во СОНК, на раководствата и на членовите на синдикатите им даваат и погоем поттик и енергија за изразување на своето незадоволство преку протест, а особено по молкот и игнорантскиот однос на власта, која и покрај уредно доставена документација за протестот, сеуште не најде за потреба да разговара со раководството на КСС за проблемите на работниците во јавниот сектор и нивните барања.

Раководството на СОНК очекува во последната недела до одржување на протестот од страна на власта на сите нивоа, да се направи обид за спречување на членовите на нашиот синдикат да излезат на мирен протест. Ова ќе го сметаме за директно мешање во работата на синдикатите, што е со Устав загарантирано право и за таквите постапки законодавецот предвидел и казна затвор до 3 години. Сакаме навреме да предупредиме и да укажеме дека секој оној кој ќе се обиде на било каков начин да го спречи социјалниот протест ќе биде соочен со правна постапка против него. Воедно, го охрабруваме нашето членство да пријавува и доставува информација и документација доколку има обид за дејствија од страна на лица или претставници на институции, со кои се попречува правото на протест. Исто така, сакаме да ги предупредиме и директорите и раководните лица на установите (градинки, училишта, културни установи, високообразовни и научни установи) да не планираат активности како што се совети, семинари итн., во периодот кога е закажан Јавниот Протест. Со оглед дека протестот е закажан повеќе од две недели и таквите постапки на директорите ќе ги сметаме за обид на спречување за одржување на Јавниот Протест што е казниво според Кривичниот законик на Р. Македонија.